

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010718
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122010718.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. 10. 2022 o žiadosti odsúdeného S. J., R.. XX. XX. XXXX C. K., o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

odsúdeného S. J., R.. XX. XX. XXXX C. K., T. D. K. XXX/XX, I., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 20. 09. 2022, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Michalovce sp. zn. OT/50/2022 zo dňa 28. 03. 2022 v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Žiadosťou doručenou súdu dňa 20. 09. 2022 žiadal odsúdený o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dôvodiac, že mu uplynula lehota, po ktorej môže takú žiadosť podať. Počas výkonu trestu odňatia slobody plnením povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, o čom bude svedčiť aj správa ústavu. Dodržiava ústavný poriadok a príkazy. Vykonanou časťou trestu sa dosiahol sledovaný účel trestu, bola zavŕšená aj náprava a mal dostatok času na to, aby prehodnotil životné priority, správanie a doterajší život. Došlo k zmene jeho postoja k životu. Prognózu jeho správania sa nemožno odvádzať len od jeho predchádzajúceho života. Počas trestu nemal uložené žiadne disciplinárne tresty, jeho správanie je vzorové, preto sa jeho prepustenie odporúča. Je pripravený viesť riadny život, zaradiť sa do spoločnosti a vytvárať hodnoty k dosiahnutiu nápravy a resocializácie. Je ochotný podrobiť sa aj dohľadu probačného a mediálneho úradníka a dodržiavať primerané obmedzenia a povinnosti.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený do výkonu trestu nastúpil zo slobody predvedením dňa 28. 03. 2022 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice. Počas pobytu v tomto ústave neboli v správaní, vystupovaní a plnení povinností zaznamenané nedostatky. Dňa 12. 04. 2022 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. V rámci vnútornej diferenciacie bol odsúdený zaradený do „C“ diferencιαčnej skupiny, kde adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia slobody prebehla bez problémov. Správanie a vystupovanie voči väzenskému personálu je slušné a pokojné. Dňa 20. 05. 2022 mu bola na základe pozitívneho prístupu k plneniu jeho každodenných povinností, ako aj z dôvodu zvýšenia účinnosti zaobchádzania stanovený rozšírený program zaobchádzania a bol umiestnený do ubytovne s diferencιαčnou skupinou „B“. Počas výkonu trestu sa dostal do rozporu s právnymi normami platnými v podmienkach výkonu trestu tým, že porušil povinnosť byť ustrojený a dbať o svoj zovňajšok podľa určených vzorov noriem. Uvedené previnenie bolo vyriešené výchovným pohovorom bez disciplinárnej sankcie. V societe odsúdených následne porušil povinnosť zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Uvedené previnenie bolo po zohľadnení všetkých okolností personálom vyriešené upustením od

uloženia disciplinárneho trestu. Odsúdený si dokázal vytvoriť podmienky aj na udelenie disciplinárnej odmeny - pochvala za rozvoj osobnosti. Disciplinárne potrestaný nie je. Do osvetových a vzdelávacích aktivít - prednášok organizovaných pre odsúdených sa aktívne zapája. Vo voľnom čase sleduje televízne programy, počúva rozhlas, číta tlač. Zapojil sa do vedomostných kvízov. Bol pracovne zaradený, avšak pre slabšiu úroveň dosahovania výkonnosti bol na návrh pedagóga z práce vyradený. Odvtedy vykonáva činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti v spojitosti s udržiavaním čistoty a poriadku v ubytovni. Sociálny kontakt udržiava s primárnou rodinou, predovšetkým otcom. Matka je nebohá. Príbuzní podporujú odsúdeného aj zasielaním finančných prostriedkov. Resocializačná prognóza sa javí ako nepriaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké. Záverom bolo konštatované, že odsúdený preukazuje čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, preto ústav neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného formou videokonferencie, s čím odsúdený výslovne vyjadril svoj súhlas.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanej žiadosti. Vo výsluchu uviedol, že jeho otec má 48 rokov, nemá žiadnych súrodencov. Rodičia sú rozvedení a predtým žil s matkou, ktorá ho z domu vyhadzovala, v dôsledku čoho sa dostal do kolektívu ľudí, ktorí na neho negatívne vplývali. Preto páchal trestnú činnosť. Uvedomil si, že chce žiť normálne, zmenil sa a je ochotný prijať aj dohľad probačného a mediáčného úradníka.

Obhajca odsúdeného uviedol, že u odsúdeného sú dané výnimočné okolnosti spočívajúce v chorobe jeho otca a v prípade podmiennečného prepustenia by sa odsúdený o otca mohol starať. V prípade odsúdeného došlo aj k previneniam počas výkonu trestu, ale ani raz nebol disciplinárne potrestaný.

Prokurátor navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť. Domnieva sa, že ani choroba jeho otca nie je dostatočnou zárukou toho, že bude viesť riadny život. Poukázal na hodnotenie ústavu a jeho závery.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene, na záveroch trvá.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený trestným rozkazom Okresného súdu Michalovce sp. zn. OT/50/2022 zo dňa 28. 03. 2022 v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných trinásť odsúdení prevažne za majetkovú trestnú činnosť (krádeže, v jednom prípade poškodzovanie cudzej veci) a za trestný čin porušovania domovej slobody. Prvýkrát bol odsúdený v roku 2007 ako mladistvý a bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody. V trestnej činnosti pokračoval a ako mladistvému mu bol v roku 2008 uložený aj nepodmienečný trest odňatia slobody. Aj v ďalších prípadoch mu bol už uložený len nepodmienečný trest odňatia slobody, resp. bolo mu od uloženia súhrnného trestu upustené. Priestupkovo postihnutý nebol.

Pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

K prvej podmienke na podmienené prepustenie súd konštatuje, že táto je splnená, keďže odsúdený už vykonal polovicu trestu potrebnú pre podmienené prepustenie.

Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody nepreukázal splnenie podmienok na podmienené prepustenie, a to najmä svojim správaním a plnením svojich povinností, čím nie je naplnená ani druhá podmienka

Ani tretia podmienka na podmienené prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. V záveroch hodnotenie Ústavu tento konštatoval, že riziko sociálneho zlyhania odsúdeného je vysoké. Rovnako z odpisu registra trestov je zrejmé, že odsúdený sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti. Odsúdenému boli opakovane ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody a po ich výkone sa znova dopúšťal trestnej činnosti, z čoho vyplýva, že predchádzajúce odsúdenia a aj samotný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody mu nebol dostatočným ponaučením. Navyše k svojej trestnej činnosti nemá ani kritický, ani negatívny postoj. Zapája sa síce do aktivít organizovaných ústavom, no táto činnosť nemá preukázateľný vplyv na jeho postoj k trestnej činnosti. Nie je bez významu to, že najprv bol odsúdený zaradený do „C“ diferenciačnej skupiny a až po uplynutí určitého času mu bola diferenciačná skupina zmiernená. Najprísnejšia skupina „C“ je pritom zameraná práve na to, aby odsúdený participoval na programe zaobchádzania, z čoho možno dospieť k záveru, že u odsúdeného bolo potrebné najprv dosiahnuť participáciu a až neskôr mohlo dôjsť k jeho začleneniu do miernejšej skupiny, kde je účel trestu napĺňaný aj ďalšími aktivitami. Pracovné návyky odsúdený nemá veľmi osvojené, čo by mohlo vyplývať aj z jeho prechádzajúceho spôsobu života, kedy sa odsúdený dopúšťal predovšetkým majetkovej trestnej činnosti. Odsúdený sa nesprával vždy v súlade s ústavným poriadkom, sú evidované aj porušenia. To, že mu neboli uložené disciplinárne tresty, neznamena, že na tieto porušenia nie je možné prihliadať alebo že ich je možné ignorovať. Po vykonaní dokazovania vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna minulosť odsúdeného a početnosť trestnej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmienenom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek pomerne mladému veku má odsúdený v Registri trestov sedem záznamov, pričom za prvú trestnú činnosť bol odsúdený v roku 2009, t. j. vo veku blízkom mladistvému. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmieneného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmienené prepustenie, avšak na podmienené prepustenie nemá nárok. Podmienené prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmienené prepustenie nie je pravidlom.

Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmiennečne ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmiennečné prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmiennečnom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.